

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİ ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Sema ULUTÜRK AKMAN*, Hakan BEKTAŞ**

Özet

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin ortaya konulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda 883 üniversite öğrencisi ile anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen verilerden hareketle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve parametrik olmayan hipotez testleri uygulanmıştır. AFA neticesinde risk alma eğilimi, yeniliklere açık olma ve algılanan eğitim desteği olmak üzere üç faktör elde edilmiştir. Uygulanan parametrik olmayan hipotez testleri ile girişimciliğin alt boyutları açısından cinsiyet ve sınıf grupları arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Açıklayıcı Faktör Analizi, Üniversiteler.

JEL Sınıflaması: C38, I23, L26.

EXAMINING THE ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS OF UNIVERSITY STUDENTS

Abstract

The purpose of this study, is to provide the entrepreneurial characteristics of university students. For this purpose, a survey was conducted with 883 university students. Exploratory Factor Analysis (EFA) and non-parametric hypothesis tests were applied with the obtained data. As a result of EFA, including these three factors, tendency to take risks, be open to new ideas and perceived educational support were obtained. In terms of the dimensions of entrepreneurship, the relationship between gender and class groups were examined with applied non-parametric hypothesis testing.

Keywords: Entrepreneurship, Exploratory Factor Analysis, Universities.

JEL Classification: C38, I23, L26.

---

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, akmans@istanbul.edu.tr

** Araş. Gör., İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, hbektas@istanbul.edu.tr

1. Giriş

Küreselleşme ile birlikte, mikro düzeyde firmaların, makro düzeyde ise ülke ekonomilerinin rekabet edebilme kabiliyetleri, değişen teknolojiye ayak uydurabilmeleri ve verimlilik artışı ile sağlanabilmektedir. Bu noktada, ülke ekonomisinin önemli aktörlerinden biri mikro düzeyde işletmelerdir ve bilindiği gibi işletmeler girişimciler tarafından oluşturulmakta ve yönetilmektedir.

İşletmelerin, gerek yurt içi gerekse küresel piyasalarda var olabilmesi girişimcilerin yeni ürünler oluşturma, yeni teknolojiler kullanma ve yeni pazarlara girme konusunda istekli ve yetenekli olması ve aynı zamanda kendisine güvenmesi ile mümkündür¹.

Girişimcilik faaliyetlerinin ekonomik büyümeye önemli katkı sağladığı, literatürde genel kabul görmüş bir olgudur². Öte yandan, girişimciliğin bilgi yayılımı, verimlilik, istihdam ve refah artışı yoluyla dolaylı olarak ekonomik büyüme üzerinde etkili olduğuna yönelik Carree ve Thurik³, Holtz-Eakin ve Kao⁴, Audretsch⁵ çalışmaları da bulunmaktadır.

Bu manâda, girişimcilik ile inovasyon arasında da bir bağlantı söz konusudur. İnovasyon ve teknolojik gelişme, ekonomik büyüme ve kalkınma için son derece önemlidir. Çağdaş anlamda girişimciler, inovasyonun en önemli tetikleyicisi kabul edilmektedir. Dolayısıyla, girişimcilik ve inovasyon kavramları ekonomik büyüme üzerinde birlikte etkili iki unsurdur. Ekonomik araştırmalar, büyümenin % 15'inin üretim sürecine yeni katılan emek, sermaye ve toprak şeklinde sıralayabileceğimiz üretim faktörlerinden, % 85'inin ise teknolojik gelişme, verimlilik ve inovasyondan kaynaklandığını göstermektedir⁶. Bu açıdan bakıldığında, ekonomik büyüme ve refah kaynakları inovasyon ve girişimcilik seviyesiyle ilgili olacaktır.

Mikro düzeyde işletmelerin başarısı ve dolayısıyla makro düzeyde ülke ekonomisinin iyileşmesi, yukarıda kısaca açıkladığımız ilişkiler sebebiyle, girişimci bireyler yetiştirilmesi ile sağlanabilir.

¹ Mine Gerni ve diğerleri, "Geçiş Ekonomilerinde Girişimciliğin Ekonomik Büyüme Üzerine Etkileri", **Uluslararası Avrasya Ekonomileri Konferansı**, St. Petersburg, Rusya, 17-18 Eylül 2013.

² Özgür Topkaya, "Tarihsel Süreçte Girişimcilik Teorisi: Girişimciliğin Ekonomik Büyüme ve İstihdam Boyutu", **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, Cilt 8, Sayı 1, 2013, s.29.

³ M. A. Carree – A. R. Thurik, "Small Firms and Economic Growth in Europe", **Atlantic Economic Journal**, 26 (2), 1998, s. 137-146.

⁴ Douglas Holtz-Eakin – Chihwa Kao, "Entrepreneurship and Economic Growth: the Proof is in the Productivity", **Syracuse University Center for Policy Research Working Paper**, 50, 2003, s. 1-30.

⁵ David B. Audretsch, "Entrepreneurship Capital and Economic Growth" **Oxford Review of Economic Policy**, 23(1), 2007, s. 63-78.

⁶ Arman Kırım, "Türkiye'nin Ulusal Girişimcilik Politikası Ne Olmalı?", www.tobb.org.tr/TOBBGencGirisimcilerKurulu/.../arman%20kirim.ppt, Erişim Tarihi (14.10.2014).

İnsanın girişimci olarak doğmadığı, varolan potansiyelin kültürel, sosyolojik, psikolojik, politik ve ekonomik çevre faktörleri ile bireye kazandırıldığına inanılmaktadır⁷. Diğer deyişle, bir bireyde girişimcilik ruhu genetik olarak varolabileceği gibi, çevre, eğitim, gelir, vb. çeşitli unsurların da girişimcilik ruhunun gelişmesinde çok önemli etkenler olduğu kabul edilmektedir.

Bu açıdan bakıldığında, çeşitli ekonomi ve kültürlerde girişimcilik olgusunun farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Ülkelerin ekonomik ve fiziksel alt yapıları (ekonominin dışı açıklığı, devletin rolü, finans sektörünün etkinliği, teknoloji yoğunluğu, yönetim becerileri, esnek işgücü pazarı, yasal kurumlar, ekonomik büyüme, sosyal, politik, kültürel ortam, fiziksel alt yapı) ve girişimcilik alt yapısı (finans, devlet politikaları, devlet programları, eğitim, Ar-Ge transferi, ticari alt yapı, kültürel normlar vb.) girişimcilik açısından ülkeleri birbirinden farklı kılmaktadır. Genel bir ifade ile, ekonomik, toplumsal, kültürel ve kişisel faktörlerin girişimcilik üzerinde etkili olduğu söylenebilir⁸.

Girişimcilik, yeni fırsatları benimsemeye hevesli olmak ve yaratıcı değişim için sorumluluk almak gibi tutumsal; fırsatları fark edebilme, değerlendirme, iş kavramını tanımlama, gerekli kaynakları belirleme, bu kaynakları sağlama, risk alarak uygulamaya geçme ve sonuçları kullanma gibi davranışsal bileşenler içermektedir. Bu açıdan bakıldığında, girişimciliğin temelinde üç anahtar öğeden söz edilmektedir: Yenilik getirme, risk alma ve proaktif olma⁹.

Gerçekleştirilen nicel araştırmalar sonucunda, girişimci bireyleri toplumun genelinden ayıran bazı özelliklerin öne çıktığı görülmüştür. Bu özellikler başarıya ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi, belirsizlik toleransı, kendine güven, yenilikçilik ve duygusal zekâ vb. dir. Öte yandan, nitel araştırmalar sonucunda ise, girişimci bireylerin bağımsız hareket etme eğilimi taşıdığı, yöneltme ve yönlendirme çabası içinde olup, sabır, hırs ve dayanıklılık özelliği gösterdiği, işe tutku ile bağlı oldukları ve bunun topluma hizmet etmekten çok kendi egolarına yönelik olduğu şeklinde ortak özellikler taşıdıkları tespit edilmiştir¹⁰.

Yapılan araştırmalar sanayileşme düzeyi yüksek ülkelerde, girişimcilik düzeyi ile, ekonomik büyüme arasında güçlü bir ilişkinin varlığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, klasik üretim faktörleri olan doğal kaynaklar, emek, ve sermaye yanında bu üç temel üretim faktörünü uyumlu bir şekilde bir araya getiren ve girişimci olarak adlandırılan bir dördüncü üretim faktörüne ihtiyaç duyulduğu kabul edilmektedir¹¹.

---

⁷ Özlem Çetinkaya Bozkurt, **Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi: Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler**, Detay Yayıncılık, Ankara, 2011, s.1.

⁸ Deniz Börü, **Girişimcilik Eğilimi – Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma**, Marmara Üniversitesi Yayın No: 733, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayın No: 21, İstanbul, 2006, s.19.

⁹ Deniz Börü, **a.g.k.**, s.10.

¹⁰ Bu konuda çok çeşitli kaynak bulunmaktadır. Ayrıntılar için: Ayşe İrmış, İbrahim Durak, Lütfiye Özdemir, **Girişimcilik Kültürü- Anadolu Girişimciliğinden Örnekler**, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2010, s.22 vd.

¹¹ Tamer Müftüoğlu, Tülin Durukan, **Girişimcilik ve KOBİ’ler**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004, s.6.

Öte yandan, girişimcilik, yüksek katma değer sağlama, kısa ve uzun vadeli bölgesel istihdam olanakları yaratmak suretiyle işsizlik sorununa çözüm oluşturma, üretimi ve verimliliği arttırma, yeni endüstriler yaratma ve ekonomik büyümeyi hızlandırmak gibi önemli ekonomik etkilere sahiptir¹².

Girişimci bireyler yetiştirilmesinin ülke ekonomisi açısından son derece önemli olduğunun kabul edilmesiyle birlikte, Yüksek Öğretim Kurumu ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) arasında imzalanan bir protokol ile yüksek öğretim kurumlarında sertifikalı girişimcilik derisi verilmesi ve böylelikle üniversitelerde girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, gençlerin girişimcilğe özendirilmesi, üniversiteler ve küçük ve orta ölçekli işletmelerde Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerinin geliştirilmesi, üniversiteler ile iş dünyası arasında işbirliğinin sağlanması karara bağlanmıştır.

Öte yandan, TÜBİTAK tarafından 2012 yılından bu yana hazırlanıp yayınlanmakta olan “Girişimci ve Yenilikçi Üniversite İndeksi” ile ülkemizde faaliyet gösteren üniversiteler sıralanmaya başlanmıştır.

Bu iki gelişme neticesinde, yükseköğretim içinde girişimcilik kavramı daha da ilgi çekici hale gelmiştir.

Çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik ile ilgili tutumlarının keşfedilebilmesi amacıyla uygulanan anket çalışmasının sonuçlarına yer verilecektir. Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. İzleyen bölümde literatür özeti yer almakta, üçüncü bölümde ise metodoloji ve bulgular bulunmaktadır. Çalışma, değerlendirme kısmının yer aldığı sonuç bölümü ile sona ermektedir.

2. Literatür Özeti

Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri ve girişimcilik özellikleri üzerine gerek ülkemizde gerekse dünyada çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Bozkurt¹³ “Girişimcilik Eğiliminde Kişilik Özelliklerinin Önemi” isimli çalışmasında girişimcilik için ideal yaş aralığının 20-50 yaş aralığı olduğuna işaret etmektedir. Sinha¹⁴ tarafından Hindistan’da gerçekleştirilen bir araştırma da ise genç yaşlarda girişimcilik özelliğinin daha fazla olduğu ortaya konmuştur. Bu açıdan bakıldığında, üniversite öğrencilerinin girişimcilik potansiyelinin ileri yaştakilere kıyasla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Wang ve Wong¹⁵ “Entrepreneurial Interest of University Students in Singapo-

---

¹² Özlem Çetinkaya Bozkurt, **a.g.k.**, s.10.

¹³ Öznur Bozkurt, “Girişimcilik Eğiliminde Kişilik Özelliklerinin Önemi, **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2007, s.93-111.

¹⁴ T. N. Sinha, “Human Factors in Entrepreneurship Effectiveness”, **Journal of Entrepreneurship**, 5(1), 1996, s.23-39.

¹⁵ C. K. Wang - P. K. Wong, “Entrepreneurial Interest of University Students in Singapore”, **Technovation**, 24(2), 2004, s.163-172.

---

re”, isimli çalışmalarında, Singapur’daki üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğiliminin cinsiyet, aile, eğitim seviyesi ve iş tecrübesi ile ilişkili olduğunu tespit etmiştir.

Franco ve diğerleri¹⁶ “Students’ Entrepreneurial Intentions: An Inter-Regional Comparison” isimli çalışmalarında, Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde gerçekleştirdikleri araştırmalarına göre, bireylerin girişimcilik eğilimlerinin bölgesel düzeyde farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuşlardır. Bu araştırmaya göre, ailelerin, girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi bulunmamakta ve bireylerin yaşam biçimlerinin, sosyo-ekonomik durumlarının gelenek ve inanışlarına göre ülkeden ülkeye farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır.

Karabulut¹⁷ “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma” isimli çalışmasında, işletme alanında lisans eğitimi alan öğrencilerin, girişimcilik eğilimleri üzerinde yaratıcılık, strese tahammül ve girişimcilik motivasyonu özelliklerinin etkisini incelemiştir. Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin girişimcilik eğitimi almalarına rağmen yeni kurulmuş bir işte çalışmadığı, kendi işini kurmadığı ve mezun olunca kendi işini kurup girişimci olmak istemediği belirlenmiştir.

Bozkurt ve diğerleri¹⁸ “Yükseköğretimde Verilen Girişimcilik Eğitiminin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimine Etkisi: Teknik Program ve Sosyal Program Karşılaştırmalı Bir Araştırma” isimli çalışmalarında, üniversitelerde verilmekte olan girişimcilik eğitiminin üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Ancak, teknik ya da sosyal program öğrencisi olmanın girişimcilik eğilimi üzerinde bir farklılık yaratmadığı da saptanmıştır.

Ören ve Biçkes¹⁹ “Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir’deki Yükseköğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma)” isimli çalışmalarında, öğrencilerin kişilik özellikleri ile girişimcilik potansiyelleri arasında bir ilişki bulunduğunu ve bireylerin başarıya ihtiyacı ve risk alma eğilimleri ile girişimcilik potansiyelleri arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir.

---

¹⁶ M. Franco ve diğerleri, “Students’ Entrepreneurial Intentions: An Inter-regional Comparison”, **Education+ Training**, 52(4), 2010, s.260-275.

¹⁷ A. Tuğba Karabulut, “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, **Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi**, Cilt XXVI, Sayı I, 2009, s.331-356.

¹⁸ Öznur Bozkurt ve diğerleri, “Yükseköğretimde Verilen Girişimcilik Eğitiminin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimine Etkisi: Teknik Program ve Sosyal Program Karşılaştırmalı Bir Araştırma”, **Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar (UYK-2011)**, İstanbul, 27-29 Mayıs 2011.

¹⁹ Kenan Ören – Mehmet Biçkes, “Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir’deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerine Yapılan Bir Araştırma)”, **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt 16, Sayı 3, 2011, s.67-86.

Yılmaz ve Günel²⁰ tarafından gerçekleştirilen “Üniversite Eğitimi ve Girişimcilik: Bireyleri Girişimciliğe Yönlendiren Etkenler Üzerine Bir Araştırma” isimli çalışmada, girişimcilik, işsizlik, aile geleneği, bağımsız olma düşüncesi ve kişisel ya da finansal güvence eksikliği gibi itici ve çekici faktörlerin etkisi sonucunda başlayan bir faaliyet olarak değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda, öğrencilerin cinsiyetleri ve üniversite eğitimi almış olmaları ile bağımsız iş kurma istekleri arasında bir ilişki bulunmadığı tespit edilmiştir. Ancak, öğrencilerin gelecekte iş kurma isteği ile ebeveynlerin çalışma alanları arasında ilişki bulunduğu ve serbest meslek sahibi anne babaların çocuklarının daha girişimci oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Patır ve Karahan²¹ “Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Faktörlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması” isimli çalışmalarında üniversite öğrencilerinin girişimcilik altyapılarının yeterli düzeyde olduğunu ancak, girişimcilik eğitimi alan öğrencilerde kendi işlerini kurma eğilimlerinin daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Uluyol²² “Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği” isimli çalışmada, Yılmaz ve Sünbül²³ tarafından 2009 yılında geliştirilen Girişimcilik Ölçeğini kullanılmıştır. Söz konusu yüksekokul öğrencilerinin finansal yönetim ve girişimcilik derslerini alan ve almayan öğrenciler arasında girişimcilik eğilimleri açısından bir fark olup olmadığı araştırılmış ve anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Metodoloji ve Bulgular

Çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik profili ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın anakütlesi, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi’nde örgün eğitim programlarına kayıtlı olan yaklaşık 7000 öğrenci olarak belirlenmiştir. Bu kitleyi temsil etmek üzere İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi’nde kayıtlı 883 öğrenciden yüz yüze anket yöntemiyle veri toplanmıştır. Bu bölüm, anket tasarımı ve örneklem ile verilerin analizi ve elde edilen bulguların değerlendirilmesi aşamalarından oluşmaktadır.

²⁰ Burcu Selin Yılmaz – Özgür Devrim Günel, “Üniversite Eğitimi ve Girişimcilik: Bireyleri Girişimciliğe Yönlendiren Etkenler Üzerine Bir Araştırma”, **Akademik Bakış Dergisi**, Sayı 26, 2011, s.1-20.

²¹ Sait Patır – Mehmet Karahan, “Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması”, **İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2010, s.27-44.

²² Osman Uluyol, “Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği”, **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Yıl 6, Sayı 15, 2013, s.349-372.

²³ Ercan Yılmaz – Ali Murat Sünbül, “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı 21, 2009, s.195-203.

3.1. Anket Tasarımı ve Örneklem

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik ile ilgili tutumlarını ortaya çıkarabilmek amacıyla demografik ve yargısal sorulardan oluşan bir anket formu hazırlanmıştır. Bu amaçla literatürde yer alan çalışmalar incelenmiştir. Söz konusu süreçte, üniversite öğrencilerinin girişimcilik profilini tanımlamak için Mueller ve Thomas²⁴, Teoh ve Foo²⁵, Lee vd.²⁶, Türker ve Selçuk²⁷ çalışmalarından yararlanılmıştır. Bu çalışmalardan hareketle kontrol odağı, risk alma eğilimi, belirsizliğe karşı tolerans, yenilikçi olma, kendine güven ve algılanan eğitim desteği olmak üzere altı boyutu dikkate alan bir anket formu meydana getirilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçeklerden seçilen sorular, Türkçe'ye adapte edilerek pilot anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama neticesinde ölçek, altı boyuttan meydana gelen 5 dereceli likert skala halini almıştır. Ölçekteki algı ifadelerine yönelik yanıt seçenekleri şöyledir: (1) hiç katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) kararsızım, (4) katılıyorum, (5) kesinlikle katılıyorum.

Bu çalışmada iktisadi kalkınma açısından önem arz eden girişimcilik, üniversite öğrencileri açısından incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda geleceğin girişimcilerini yetiştirme rolünü üstlenmiş olan İktisat Fakültesi'nde yer alan örgün eğitim programlarına kayıtlı 883 öğrenci ile görüşülmüştür. Çalışmada kağıt ve kalem kullanılan yüz yüze görüşme yöntemi ile veri toplanmıştır. Kişiler, gönüllülük esasına göre anket çalışmasına katılmıştır.

Anket çalışmasına katılan öğrencilere, demografik özelliklerini ortaya koymak üzere çeşitli sorular da yöneltilmiştir. Öğrencilerin temel demografik özelliklerine ilişkin özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. Görüşülen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

	Frekans	%
Kadın	477	54,0
Erkek	406	46,0
Toplam	883	100,0

Tablo 1'e bakıldığında çalışmaya katılan öğrencilerin %54'ünü kadınlar oluşturmaktadır.

²⁴ Stephen L. Mueller – Anisya S. Thomas, “Culture and Entrepreneurial Potential: A Nine Country Study of Locus of Control and Innovativeness”, **Journal of Business Venturing**, 16, 2000, s.51-75.

²⁵ Hai Yap Teoh - See Liang Foo, “Perceived Performance Relationship: Evidence From Singaporean Entrepreneurs”, **Journal of Business Venturing**, 12, 1997, s.67-81.

²⁶ Sang M. Lee ve diğerleri, “Culture and Entrepreneurial Orientation: A Multi-Country Study”, **International Entrepreneurship Management Journal**, 7, 2011, s.1-15.

²⁷ Duygu Türker – Senem Sönmez Selçuk, “Which Factors Affect Entrepreneurial Intention of University Students?”, **Journal of European Industrial Training**, Vol. 33, No. 2, 2009, s.142-159.

Tablo 2. Görüşülen Öğrencilerin Anne-Babasının Girişimci Olup Olmadığı

	Frekans	%
Girişimci	307	34,8
Girişimci değil	576	65,2
Toplam	883	100,0

Tablo 2’de görüldüğü üzere ankete katılan 883 öğrencinin %34,8’inin ebeveynlerinden en az biri girişimcidir.

Öğrencilerin yaklaşık % 60’ı İstanbul’da ailesiyle birlikte ikamet etmektedir.

Öğrencilerin, % 85’i 18-24 yaş grubundadır.

Öğrencilerin % 5’i ailesinin gelir seviyesini düşük olarak nitelemekte, % 83’ü orta ve % 12 ‘si ise yüksek gelir seviyesinde olduğunu düşünmektedir.

3.2. Verilerin Analizi ve Bulgular

Çalışmada anket sorularından elde edilen veri matrisi Sosyal Bilimler için İstatistik Programı (Statistical Package For the Social Sciences - SPSS) kullanılarak analiz edilmiştir. Birbirleriyle ilişkili çok sayıda değişkenin bulunduğu veri matrisine Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. Çok değişkenli istatistiksel yöntemlerden biri olan AFA genellikle, veri matrisinde yer alan değişkenler arasındaki ilişkileri keşfetmek amacıyla kullanılmaktadır²⁸. Söz konusu amacı gerçekleştirirken birbirleriyle ilişkili değişkenlerden hareketle birbirinden bağımsız ve daha az sayıda yeni değişkenler meydana getirerek boyut indirgemesi yapmaktadır²⁹. AFA ile gözlenmiş değişkenler arasındaki ilişki yapısı, faktörlerle açıklanmaktadır. AFA’da gözlenmiş değişkenlerin doğrusal kombinasyonu olarak ifade edilen boyutlara faktör adı verilmektedir. Dolayısıyla faktörler, gözlenmiş değişkenlerden oluşan yapay değişkenlerdir³⁰.

Veri matrisinin faktör analizine uygunluğunun araştırılmasında gözlenmiş değişkenler arasındaki korelasyon matrisinin incelenmesi gerekmektedir. Eğer hesaplanan korelasyon katsayıları 0.30’dan büyük değilse AFA’nın uygulanmasına muhtemelen gerek duyulmayacaktır³¹. Fakat gözlenmiş değişkenler arasındaki korelasyonların yüksek olması AFA uygulanması için temel gösterge olmamaktadır. Bu aşamada

²⁸ Julie Pallant, **SPSS Survival Manual A Step by Step Guide to Data Analysis Using IBM SPSS**, 5.Baskı, McGraw Hill, 2013, s.188.

²⁹ Neil H. Timm, **Applied Multivariate Analysis**, Springer, 2002, s.513.

³⁰ Alvin C. Rencher, **Methods of Multivariate Analysis**, 2.Baskı, John Wiley & Sons, Inc., 2002, s.408.

³¹ Barbara G. Tabachnick – Linda S. Fidell, **Using Multivariate Statistics**, 6.Baskı, Pearson, 2012, s.619.

Bartlett küresellik testi (Bartlett test of sphericity) kullanılmaktadır. Bartlett küresellik testi ile “Korelasyon matrisi birim matristir.” temel hipotezi sınanmaktadır. Söz konusu hipotez, değişkenlerin birbirinden bağımsız olduğunu ifade etmektedir³². Temel hipotezin reddedilememesi durumunda AFA uygulanmasına gerek kalmamaktadır. Veri setinin AFA’ya uygun olup olmadığının araştırılmasında yararlanılan bir diğer kriter ise Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik ölçütüdür. Korelasyon katsayıları ile kısmi korelasyon katsayıları kullanılarak hesaplanan ölçüt, 0 ile 1 arasında değer almaktadır. KMO değerinin 0.5’ten büyük olması AFA’nın uygulanması için kabul edilebilir bir değerdir³³.

Çalışmada veri setinin faktör analizine uygunluğunu sınamak amacıyla Bartlett küresellik testi uygulanmıştır. Söz konusu test neticesinde temel hipotez 0.05 anlamlılık düzeyinde reddedilmiştir. Örneklem yeterlilik ölçütü olan KMO ise 0.822 olarak hesaplanmıştır. Söz konusu bulgular, veri setine AFA uygulanabilmesi için gerekli koşulların sağlandığını göstermiştir.

Çalışmada AFA uygulanırken temel bileşenler yöntemi kullanılmıştır. Uygun faktör sayısına karar verilirken Kaiser kriteri tercih edilmiştir. Dolayısıyla özdeğeri birden büyük olan faktörler dikkate alınmıştır. Tablo 3 incelendiğinde birden büyük özdeğere sahip olan üç faktör olduğu görülmektedir. Söz konusu faktörler, toplam varyansın %67.027’sini açıklamaktadır.

Tablo 3. Toplam Açıklanan Varyans

Faktör	Başlangıç özdeğerleri		
	Toplam	Açıklanan varyans (%)	Kümülatif açıklanan varyans (%)
1	3.667	33.335	33.335
2	2.181	19.830	53.165
3	1.525	13.863	67.027

Uygulanan AFA neticesinde ulaşılan faktör yapısına katkıda bulunan değişkenlerin belirginleştirilmesi için dik döndürme yöntemlerinden Varimax yöntemi kullanılmıştır. Bu işlem sonucunda elde edilen faktör yükleri Tablo 4’de yer almaktadır.

³² Tenko Raykov – George A. Marcoulides, **An Introduction to Applied Multivariate Analysis**, Routledge, 2008, s.226

³³ Andy Field, **Discovering Statistics Using SPSS**, 3.Baskı, Sage Publications, 2009, s.647.

Tablo 4. Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Faktör 1: Risk Alma Eğilimi (Açıklanan Varyans : %33.335)	
Değişkenler	Faktör Yükleri
Hayatta başarılı olmak için tek yolun kendi işimi kurmak olduğunu düşünüyorum.	0.864
Maaşlı / ücretli bir iş bulmak düşüncesi yerine kendi işimi kurma fikri ile daha çok ilgilenirim.	0.853
Girişimci kelimesi beni tanımlamaktadır.	0.788
Girişimci olup kurduğum işler, birçok kez başarısız olsa bile başarılı olana kadar denemeye devam edebilirim.	0.760
Faktör 2: Yeniliklere Açık Olma (Açıklanan Varyans : %19.830)	
Değişkenler	Faktör Yükleri
Yeni şeylerle ilgilenmekten hoşlanırım. Bu yüzden genellikle son trendleri ve güncel gelişmeleri takip ederim.	0.783
Her zaman yeni konulara karşı merak duyarım.	0.760
Geleceğe ilişkin öngörülerde bulunmaktan ve konuşmaktan hoşlanırım. Bu konuda sohbet ettiğim arkadaşlarımı, tahminlerimin doğruluğuna ve tutarlılığına ikna edebilirim.	0.716
Genellikle muhafazakar fikirlerden ziyade yenilikçi fikirlere sahibim.	0.662
Faktör 3: Algılanan Eğitim Desteği (Açıklanan Varyans : %13.863)	
Değişkenler	Faktör Yükleri
Üniversitem girişimcilik hakkında gereken bilgiyi öğrencilere sağlamaktadır.	0.891
Üniversitem girişimcilik ile ilgili becerilerimi ve yeteneklerimi geliştirmektedir.	0.874
Üniversitede gördüğüm eğitim, yaratıcı fikirler geliştirerek bir girişimci olmam için beni teşvik etmektedir.	0.840

Tablo 4 incelendiğinde korelasyon matrisine uygulanan AFA sonucunda ulaşılan faktör yapısı görülmektedir. Risk alma eğilimi olarak adlandırılan birinci faktör, toplam varyansın %33.335'ini açıklamaktadır. Söz konusu faktör altında dört değişken yer almaktadır. İkinci faktör, toplam varyansın %19.830'unu açıklamaktadır. Bu faktör dört değişkenden oluşmaktadır. Söz konusu değişkenler incelendiğinde, bu faktöre “Yeniliklere açık olma” adı verilmiştir. Son faktör ise toplam varyansın %13.863'ünü açıklamaktadır. “Algılanan eğitim desteği” olarak adlandırılan faktör, üç değişkenden meydana gelmektedir.

Çalışmada uygulanan AFA neticesinde elde edilen bulgular sonrasında kullanılan ölçeğin güvenilirliğini ortaya koymak amacıyla Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Sorular arası korelasyona bağlı uyum değerini ifade eden Cronbach's

Alpha, 0 ile 1 arasında değer almaktadır. Söz konusu değerin 0.7 ve üstünde olması durumunda ölçęin güvenilir olduğu kabul edilmektedir³⁴.

Tablo 5. Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alpha	Soru Sayısı
0.793	11

Tablo 5'te on bir sorudan oluşan ölçęe ilişkin Cronbach's Alpha değeri yer almaktadır. Söz konusu değer 0.793 olarak hesaplanmıştır. Bunun yanı sıra ölçekte yer alan alt boyutların içsel tutarlılığı için hesaplanan Cronbach's Alpha değerleri ise Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 6. İçsel Tutarlılık Sonuçları

Alt Boyutlar	Cronbach's Alpha	Soru Sayısı
Risk Alma Eğilimi	0.855	4
Yeniliklere Açık Olma	0.721	4
Algılanan Eğitim Desteği	0.854	3

Tablo 6 incelendiğinde içsel tutarlılık için hesaplanan Cronbach's Alpha değerlerinin 0.721 ile 0.855 arasında olduğu görülmektedir.

Çalışmada ulaşılan alt boyutların, öğrencilerin cinsiyeti ve okuduğu sınıf açısından farklılık gösterip göstermediğini sınamak amacıyla hipotez testleri uygulanmıştır. Hipotez testleri; parametrik ve parametrik olmayan hipotez testleri olmak üzere iki kısımda incelenmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, uygun testin seçilmesidir. Dolayısıyla risk alma eğilimi, yeniliklere açık olma ve algılanan eğitim desteği verilerinin parametrik test varsayımlarını yerine getirip getirmediği araştırılmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde, parametrik olmayan hipotez testlerinin uygulanmasına karar verilmiştir. Bu aşamada, iki bağımsız grubun medyanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı araştırmak için Mann Whitney U sınaması uygulanmıştır. Söz konusu test ile iki bağımsız grubun aynı dağılımdan gelip gelmediği test edilmiştir³⁵. Risk alma eğilimi, yeniliklere açık olma ve algılanan eğitim desteği değişkenleri açısından bağımsız iki grup (kadın – erkek) arasında fark olup olmadığı 0.05 anlamlılık düzeyinde araştırılmıştır. Uygulanan Mann Whitney U sınaması ile 0.05 anlamlılık düzeyinde risk alma eğilimi değişkeni açısından kadın-erkek grupları arasında istatistiksel olarak bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

³⁴ Beril Durmuş ve diğerleri, *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi*, 4.Baskı, İstanbul, Beta, 2011, s.89.

³⁵ D. Israel, *Data Analysis in Business Research A Step by Step Nonparametric Approach*, Sage Publications, 2008, s.29.

Tablo 7. Mann Whitney U Sınaması Sonucu

Test İstatistiğinin Olasılık Değeri	0.00
-------------------------------------	------

Tablo 7’de Mann Whitney U testi sonucu yer almaktadır. 0.05 anlamlılık düzeyinde bağımsız iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Bu farklılığa ilişkin risk alma eğilimi değişkenine ait tanımlayıcı istatistik incelenmiştir. Risk alma eğiliminin erkek öğrencilerde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 8. Risk Alma Eğilimi Faktörüne Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Katılımcının Cinsiyeti	Sıra Ortalaması
Kadın	380.11
Erkek	506.43

Risk alma eğilimi, yeniliklere açık olma ve algılanan eğitim desteği değişkenleri açısından bağımsız gruplar (1.sınıf – 2.sınıf – 3.sınıf – 4.sınıf) arasında fark olup olmadığı 0.05 anlamlılık düzeyinde araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Kruskal Wallis (KW) testi uygulanmıştır. Söz konusu test, üç veya daha fazla bağımsız grubun aynı popülasyondan gelip gelmediğini sınamaktadır³⁶. Uygulanan KW testi neticesinde 0.05 anlamlılık düzeyinde algılanan eğitim desteği değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 9. Kruskal Wallis Testi Sonucu

Test istatistiğinin Olasılık Değeri	0.047
-------------------------------------	-------

Tablo 9 incelendiğinde KW testinin sonucu görülmektedir. Söz konusu farklılığa ilişkin tanımlayıcı istatistikler ise Tablo 10’da yer almaktadır. Bu tabloda öğrenciler tarafından algılanan eğitim desteğinin son sınıfa doğru azaldığı görülmektedir.

Tablo 10. Algılanan Eğitim Desteği Faktörüne Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Sınıf	Sıra Ortalaması
Birinci Sınıf	504.08
İkinci Sınıf	444.36
Üçüncü Sınıf	424.25
Dördüncü Sınıf	422.76

4. Sonuç

Küresel düzeyde gerçekleşen demografik ve teknolojik değişiklikler ile yaşanan ekonomik dalgalanmalar yeni olanaklar ortaya çıkarmaktadır. Söz konusu kon-

³⁶ Israel, a.g.k. , s.92.

jonktürde fırsatları gözleyen ve onları yakaladığında her türlü riski alarak gerçekleştirmeye çalışan kişiler ön plana çıkmaktadır³⁷. Risk alarak yenilik yapan girişimciler, yeni iş sahaları açarak iktisadi büyümeye katkıda bulunmakta ve getirdikleri yeniliklerle ekonominin rekabet gücünü arttırmaktadır³⁸. Teknolojik ilerleme ve üretkenlik artışına yol açan yeniliklerin uygulanmasında kilit rolü üstlenen girişimciler; aynı zamanda sosyal yaşam kalitesini arttırmakta, bilimsel alandaki ilerlemenin dinamiği olmakta, sanat yaşamını zenginleştirmekte ve çevre problemlerine çözümler üretmektedir³⁹. Bu hususta bilgi temelli yeniliklerin kaynağı olan entelektüel sermayeyi oluşturma ve bunlara iktisadi değer taşıma amacına sahip olan üniversitelere, girişimcilik kültürünün kökleşmesinde önemli bir görev düşmektedir. Çünkü geleceğin girişimcilerin yetişmesinde önem arz eden iş geliştirme, iş planı hazırlama, yönetim, yenilikçi düşünce ve finans yönetimi vb. alanlarda bilgi ve beceri kazandırmaktadır⁴⁰. Bu durum çalışmada uygulanan analiz neticesinde ulaşılan faktörlerden biri olan algılanan eğitim desteği boyutu ile uyumaktadır.

Bu çalışmada İktisat Fakültesi öğrencilerinin girişimcilik özellikleri ortaya konulmuştur. Bu süreçte, 883 öğrenci ile yüz yüze anket yapılmıştır. Elde edilen veri matrisindeki esas yapıyı keşfetmek ve boyut indirgemesi yapmak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA neticesinde, söz konusu yapının 3 boyuttan oluştuğu ve toplam açıklayıcılık oranının %67.023 olduğu ortaya konulmuştur. Söz konusu boyutlar; risk alma eğilimi, yeniliklere açık olma ve algılanan eğitim desteğidir. Ölçeğin güvenilirliğini ortaya koyabilmek için Cronbach's Alpha katsayısından yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin güvenilir olduğunu göstermiştir. AFA sonucunda elde edilen üç boyuttan hareketle parametrik olmayan hipotez testleri uygulanmıştır. Bu süreçte 0.05 anlamlılık düzeyinde risk alma eğilimi değişkeni açısından kadın-erkek grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu Mann Whitney U testi ile ortaya konulmuştur. Ayrıca 0.05 anlamlılık düzeyinde algılanan eğitim desteği değişkeni açısından sınıf (1.sınıf – 2.sınıf -3.sınıf – 4.sınıf) grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu Kruskal Wallis testi ile saptanmıştır.

Türkiye'nin kalkınma hedeflerini gerçekleştirebilmesi için girişimcilik kültürünün geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu hususta girişimciliği destekleyen kurum ve kuruluşların sayısı ile kaynaklarının artırılması hedeflenmelidir. Çünkü üniversite öğrencilerinin yenilikçi fikirlerinin projeye dönüştürülmesi aşamasında uygun destek programlarının sunulması gerekmektedir. Böylelikle bilimsel bilginin ticari değere dönüşmesi sağlanarak sürdürülebilir iktisadi büyüme gerçekleştirilebilecektir. Dolayısıyla bu süreçte risk alarak yenilikler ortaya koymak isteyen genç beyinler için kampüs temelli girişimcilik modelinin uygulamaya konulması önerilmektedir.

³⁷ Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), **Türkiye'de Girişimcilik**, İstanbul, 2002, s.17.

³⁸ E. Aysan Doğaner, **Girişimcilik Okulu**, İstanbul, Kuraldışı Yayıncılık, 2014, s.7.

³⁹ Himmet Karadal, **Girişimcilik: "Girişimcilik Bilgisi ve Stratejik Girişimcilik"**, Ed: Himmet Karadal, 2.Baskı, İstanbul, Beta, 2013, s.15-43.

⁴⁰ E. Aysan Doğaner, **a.g.e.**, s.109-110.

Kaynakça

- AUDRETSCH, David B., “Entrepreneurship Capital and Economic Growth” **Oxford Review of Economic Policy**, 23(1), 2007, s.63-78.
- BOZKURT ÇETİNKAYA, Özlem, **Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi: Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler**, Detay Yayıncılık, Ankara, 2011.
- BOZKURT, Öznur, “Girişimcilik Eğiliminde Kişilik Özelliklerinin Önemi, **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2007, s.93-111.
- BOZKURT, Öznur ve diğerleri, “Yükseköğretimde Verilen Girişimcilik Eğitiminin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimine Etkisi: Teknik Program ve Sosyal Program Karşılaştırmalı Bir Araştırma”, **Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar (UYK-2011)**, İstanbul, 27-29 Mayıs 2011.
- BÖRÜ, Deniz, **Girişimcilik Eğilimi – Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma**, Marmara Üniversitesi Yayın No: 733, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayın No: 21, İstanbul, 2006.
- CARREE, M. A., Thurik, A. R. , “Small Firms and Economic Growth in Europe”, **Atlantic Economic Journal**, 26 (2), 1998, s.137-146.
- DOĞANER, E. Aysan, **Girişimcilik Okulu**, İstanbul, Kuraldışı Yayıncılık, 2014.
- DURMUŞ, Beril ve diğerleri, **Sosyal Bilimlerde SPSS’le Veri Analizi**, 4.Baskı, İstanbul, Beta, 2011.
- FIELD, Andy, **Discovering Statistics Using SPSS**, 3.Baskı, Sage Publications, 2009.
- FRANCO, M. ve diğerleri, “Students’ Entrepreneurial Intentions: An Inter-regional Comparison”, **Education+ Training**, 52(4), 2010, s.260-275.
- GERNİ, Mine ve diğerleri, “Geçiş Ekonomilerinde Girişimciliğin Ekonomik Büyüme Üzerine Etkileri”, **Uluslararası Avrasya Ekonomileri Konferansı**, St. Petersburg, Rusya, 17-18 Eylül 2013.
- HOLTZ-EAKIN, Douglas, Kao, Chihwa, “Entrepreneurship and Economic Growth: the Proof is in the Productivity” , **Syracuse University Center for Policy Research Working Paper**, 50, 2003, s.1-30.
- ISRAEL, D., **Data Analysis in Business Research A Step by Step Nonparametric Approach**, Sage Publications, 2008.
- İRMİŞ, Ayşe, Durak, İbrahim, Özdemir, Lütfiye, **Girişimcilik Kültürü- Anadolu Girişimciliğinden Örnekler**, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2010..
- KARABULUT, A. Tuğba, “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, **Marmara Üniversitesi İ.İ. B.F. Dergisi**, Cilt XXVI, Sayı I, 2009, s.331-356.
- KARADAL, Himmet, **Girişimcilik: “Girişimcilik Bilgisi ve Stratejik Girişimcilik”**, Ed: Himmet Karadal, 2.Baskı, İstanbul, Beta, 2013.

-
- KIRIM, Arman, “Türkiye’nin Ulusal Girişimcilik Politikası Ne Olmalı?”, www.tobb.org.tr/TOBBGencGirisimcilerKurulu/.../arman%20kirim.ppt, Erişim Tarihi (14.10.2014).
- LEE, Sang M. ve diğerleri, “Culture and Entrepreneurial Orientation:A Multi-Country Study”, **International Entrepreneurship Management Journal**,7, 2011, s.1-15.
- MUELLER, Stephen L., Thomas, Anisya S., “Culture and Entrepreneurial Potential: A Nine Country Study of Locus of Control and Innovativeness”, **Journal of Business Venturing**, 16, 2000, s. 51-75.
- MÜFTÜOĞLU, Tamer, Durukan, Tülin, **Girişimcilik ve KOBİ’ler**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004, s.6.
- ÖREN, Kenan, Biçkes, Mehmet, “Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir’deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerine Yapılan Bir Araştırma)”, **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt 16, Sayı 3, 2011, s.67-86.
- PALLANT, Julie, **SPSS Survival Manual A Step by Step Guide to Data Analysis Using IBM SPSS**, 5.Baskı, McGraw Hill, 2013.
- PATIR, Sait, Karahan, Mehmet, “Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması”, **İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2010, s.27-44.
- RAYKOV, Tenko, Marcoulides, George A., **An Introduction to Applied Multivariate Analysis**, Routledge, 2008.
- RENCHER, Alvin C., **Methods of Multivariate Analysis**, 2.Baskı, John Wiley & Sons, Inc., 2002.
- SINHA, T. N., “Human Factors in Entrepreneurship Effectiveness”, **Journal of Entrepreneurship**, 5(1), 1996, s.23-39.
- TABACHNICK, Barbara G., Fidell, Linda S., **Using Multivariate Statistics**, 6.Baskı, Pearson, 2012.
- TEOH, Hai Yap, Foo, See Liang, “Perceived Performance Relationship: Evidence From Singaporean Entrepreneurs”, **Journal of Business Venturing**, 12, 1997, s.67-81.
- TIMM, Neil H., **Applied Multivariate Analysis**, Springer, 2002.
- TOPKAYA, Özgür, “Tarihsel Süreçte Girişimcilik Teorisi: Girişimciliğin Ekonomik Büyüme ve İstihdam Boyutu”, **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, Cilt 8, Sayı 1, 2013, s.29-54.
- Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), **Türkiye’de Girişimcilik**, İstanbul, 2002.
- TÜRKER, Duygu, Selçuk Sönmez, Senem, “Which Factors Affect Entrepreneurial

- Intention of University Students?”, **Journal of European Industrial Training**, Vol. 33, No. 2, 2009, s.142-159.
- ULUYOL, Osman, “Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği”, **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Yıl 6, Sayı 15, 2013, s.349-372.
- WANG, C. K. , Wong, P. K., “Entrepreneurial Interest of University Students in Singapore”, **Technovation**, 24(2), 2004, s.163-172.
- YILMAZ, Burcu Selin, Günel, Özgür Devrim, “Üniversite Eğitimi ve Girişimcilik: Bireyleri Girişimciliğe Yönlendiren Etkenler Üzerine Bir Araştırma”, **Akademik Bakış Dergisi**, Sayı 26, 2011, s.1-20.
- YILMAZ, Ercan, Sünbül, Ali Murat, “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı 21, 2009, s.195-203.